

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

Literary-Cultural

afgazad@gmail.com

ادبی فرهنگی

سید ملک- اتریش

۲۶ جولای ۲۰۲۱

سید ملک

لحظه ای با حافظ شیرازی

بدون شک که حافظ شیرازی از نوابغ بی همتای ادبیات جامعه بشری است. درست است که موصوف اولین بیت دیوان شعر خود را از یزید بن معاویه اقتباس نموده است. یعنی این بیت
الا یا ایها الساقی ادر کاسا وناولها که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها.
ویزید بن معاویه که از شعرای جید عرب بود می گوید:
ادر کاسا وناولها الا یا ایها الساقی که معنی هر دویش یکی است یعنی ای ساقی دور بزن و پیاله می رابده
اما حافظ جایگاه خود را دارد و طبق تحقیقات در چهارصد و شصت و یا شش صد و چهار جای بردیدگاه های مذهبی
تاخته است- چون از ذهنم می نویسم باید شمارش دقیق آن را به یادداشت هایم مراجعه نمایم- مثلاً به صورت واضح می
گوید:

چو طفلان تاکی ای واعظ فریبی به سیب بوستان وجوی شیرم

این بیت حافظ حرفی از انشتین را به یادم آورد که می گفت داستان خلقت در ادیان صرفاً به درد بچه های صنف چهار
و پنج مکتب می خورد و بس و من باتأیید بزرگی انشتین و حافظ در ساحات متفاوت، می گویم باید قبول کرد که این داستان
خلقت در ادیان را می توان صرفاً به شکل سمبولیک و نظریه ذهنیت همان وقت مردم قبول کرد
یا حافظ می گوید:

واعظ شهر که مردم ملکش می خوانند قول ما نیز همان است که او آدم نیست

...

حافظ از خواجهی کرمانی زیاد پیروی نموده مثلاً خواجه می گوید:

ترا که چهره گلگون و خط زنگاریست چه غم ز چهره زرد و سرشک گلناریست
مده به دست سر زلف دوست خواجه دل که کار سنبل هندوی او سیه کاریست

حافظ می گوید:

در آن چمن که نسیمی وزد ز طره دوست چه جای دم زدن ز نافه های تاتاریست
به هر صورت آورده اند که تیمور لنک بعد از فتح شیراز حافظ را احضار و در مورد این بیتش
اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل مارا به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را

به وی گفت: من سمرقند و بخارا را به چه مشکل به دست آوردم و تو به چطور مفت می بخشی؟

حافظ جواب داد همین بخشش های بیجا بود که مرا به این روز انداخت. و تیمور خواهان مسافرت وی به سمرقند شد
و پذیرفت

این بیت حافظ را من زمانی استقبال کرده بودم:

سمرقند و بخارا کم بود جانم چه می گویی به یک ظرف نگاهش من ببخشم کل دنیا را
به هر صورت حافظ عشق را اول آسان و بعد مشکل می داند و مولانا آن را اول مشکل و بعداً آسان می داند.